UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde Wereldt gheleeft hebben

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

13. Dec. Het leven vande H. Lucia, Maghet ende Martelaersse. an. 303.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

Visual Library

SANCTA LVCIA ORA PRO NOBIS.

HET LEVEN VANDE H. LVCIA MAGHET ende Martelaerſſe.

13. Dec. A. 303.

DE glorieuſe Maghet ende Martelaerſſe Lucia was gheboren van rijcke ende edele ouders in de ſtadt Syracuſa in Sicilien. Sy heeft van jonckx af Chriſtene gheweeſt/ ſeer gheneghen tot alle deughdelijcke ende Godt-vruchtighe ſaken, ſonderlinghe om te bewaren de ſuyverheyt haerder zielen / ende Gode op te offeren de deught haerder maeghdelijckheydt. Als haren vader overleden was/ beloefde hare moeder genoemt Eutychia/haer ten houwelijck teghen haren danck / aen eenen jonghen ende treffelijcken Heydenſchen Edelman. De Maghet ſtelde 't upt / ende ſochte eenighe oorſake om dat het niet volepndt en ſoude worden. Onſen Heere ſondt haer daer toe eene ſeer bequame oorſake door eene langhe ende moepelijcke ſieckte / die hare moeder Eutychia overquam van eenē bloedt-loop/die vier jaren lanck deurde; ſonder dat ſy eenighe remedie aen de medechnen vondt. De mare vande ſalighe Agatha was op dien tijdt ſeer groot gheheel Sicilien door; die ten tijde vanden Keyſer Decius ghemartelizeert hadde gheweeſt door Chriſtus inde ſtadt Catana / ontrent derthien mijlen van Syracuſa gheleghen. Den Heere dede groote mirakelen aen het graf vande H. Agatha; eñ men quam daer van alle kanten om ghеſonthepdt ende andere weldaden te krijghen door hare ghebeden. De H. Lucia raedde hare moeder/dat ſy ſoude gaen na Catana / om te beſoecken het graf van de H. Agatha; want ſy daer ſonder twijffel remedie van Godt ſoude verkrijghen door haer ſieckte; al hadden alle menſchelijcke remedien ijdel ende ſonder profijt gheweeſt. Sy repſden na Catana in pelgrimagie; ſy quamen by het graf van de H. Agatha;

VVt d'oude Regiſters.

Lucia offert Gode op hare repnighepdt.

Veel mirakelen gheſchiedender aen 't graf van de H. Agatha.

H. Agatha; sy vielen daer voor ter aerden: sy deden een lanck-duerigh ende devoot ghebedt; biddende met groo-ter aendachtigheydt/ende overvloedighe tranen de heylighe Maghet/dat sy Eutychia wilde by-staen in desen noodt. Als sy daer in haer ghebedt waren/ quam Lucia eenen soeten slaep aen; ende inden selven openbaerde aen haer de heylighe Agatha, seer claer-blinckende ende kostelijck ghecleedt/ vergheselschapt met veel Engelen/ ende seyde tot haer met een vrolijck ende blijde ghelaet: Suster *Lucia*, ende Maghet Gode toe-gheeyghent; waerom begheert ghy van my het ghene dat ghy soo lichtelijck aen uwe moeder kondt geven; de vvelcke u gheloove als nu heeft by-ghestaen, ende ghesontheydt ghegeven? Ghelijck de stadt Catana door my is veredelt gheweest, alsoo sal de stadt Syracusa door u veredelt ende verheven vvorden: vvant door uvve eerbaerheydt ende reynigheydt hebt ghy dem Heere eene vveerdighe vvooninghe bereydt, ende ghy zijt eenen tempel des H. Gheests. Voor dese woorden ontsprongh de H. Lucia; ende seyde met groote blijdschap tot hare moeder: Moeder, ghy zijt nu ghesont. Het gheschiedde alsoo/ende de moeder met de dochter danckten hier af den Heere/ eñ de glorieuse Maghet Agatha; door wiens ghebeden den Heere Eutychia ghenesen hadde.

S. Agatha openbaert haer aen S. Lucia in den slaep.

De moeder van Lucia wordt ghenesen.

Sy keerden beyde wederom na Syracusa: ende de heylige dochter badt hare moeder/dat sy haer niet meer en soude spreken vanden bruydegom oft vleesschelijcken man; maer dat sy de houwelijckssche gifte/ die sy haer wilde gheven met eenen sterfselijcken ende aerdtschen mensch/haer soude gheven om te verbesigen inden dienst van den hemelschen ende onsterffelijcken bruydegom/ dien sy verkozen hadde. Eutychia en dede 't niet geerne; dan sy badt hare dochter/ dat sy wat soude vertoeven/ tot dat sy hare ooghen hadde ghesloten; ende dat sy na hare doodt soude met alle het selve na haren wille doen. Maer de heylighe Maghet seyde tot haer: Dat d'aelmoessen, diemen na de doodt doet, Gode soo aengenaem niet en zijn; als de ghene diemen in 't leven doet: vvant men laet inde doodt het ghene dat-men niet en kan mede-nemen, ende in 't leven dat-men soude moghen ghenieten; ende dat den ghenen die 's nachts gaet, moet eene tortse laten voor doen draghen, om hem te lichten, ende den vvegh te laten sien daer hy moet gaen.

't Is eene goede tortse/die voor licht.

De

De heylighe Lucia wiste het hare moeder soo wel te bewijsen/ dat sy haer het houwelijcksch goedt leverde: het welck sy begonste te verkoopen/ ende mildelijcken den armen mede te deylen.

Dit vernam den edelman/ wien sy van de moeder ten houwelijck beloeft was: ende hoe wel hy in 't eerste als het hem ghesept wierdt / gheloofde dat sy verkochte de juweelen ende andere dinghen van kleynder weerden/ om te koopen eene kostelijcke ende profijtelijcke erve; nochtans daer na als hy de waerheyt vernam/ dat alle het goedt den armen ghedeylt wierdt / ende dat Lucia Christene was: creegh hy eenen grooten haet op haer; eñ hy beschuldighde haer voor den Oversten / ghenaemt Paschasius/ als dat sy was eene tooveraersse/ eene godeloose vijandinne der goden van het Roomsch rijck. Den President dede haer ontbieden: ende als sy voor hem ghekomen was/ wilde hy haer met soete woorden raden/ dat sy verlatende d'ydele superstitie der Christenen / de goden offerande doen soude: waer toe haer de H. Maghet gheensins en wilde verstaen; maer andtwoorde hem met eenen grooten moedt ende vyphevdt/ dat de vvaerachtighe ende Gode aenghename offerande vvas, te besoecken de weduwen, vvees, ende ellendige persoonen; ende die te vertroosten in hunne tribulatien; dat sy haer selven met dese saken nu dry jaren hadde bekommert, deylende den armen het ghene dat sy hadde; ende dat sy nu niet meer te gheven en hadde, dan haren persoone; welcke sy als eene levende offerande Gode begheerde op te offeren.

Sy wordt voor den President ontboden.

Alsoo Paschasius tot haer seyde / dat dit fantasijen ende droomen der Christenen waren / diemen hem niet en behoorde te seggheu/ die het oude gheloof / ende de gheboden der Keyseren hielde: soo andtwoorde de H. Lucia hem met eene wonderlijcke standtvastighevdt: Ghy onderhout de vvetten van uwe Princen, ende ick de vvetten van mijnen Godt: ghy vreest de Keyseren der aerden; ende ick den Keyser des hemels: ghy en begeert niet te verstooren eenen stervelijcken mensch; ende ick en begheere niet te vertoornen den onsterffelijcken Coninck: ghy wilt uwen Heere believen; ende ick mijnen Schepper; ghy doet dat u wel dunckt te staen; ende ick doen het ghene dat ick oordeele te betamen. Daerom en vermoeyt u niet, noch en peyst niet, dat ghy my met u-

Dyrmoedighe andtwoorde van de H. Lucia.

we

we redenen sult moghen scheyden van de liefde mijns Heeren Iesv *Christi*. Den Presidենt wierdt ghestoort: ende veranderende d'eerste valsche soetigheyt in gramschap ende wreedtheydt/ bekeef hy de H. Maghet; haer handelende als eene lichtveerdighe vrouwe / die haer goedt verquist hadde in onnutticheydt. Hier op sepde de H. Lucia: Ick hebbe mijn goedt gheleyt op eene sekere plaetse; ende ick hebbe altoos eenen schroom ghehadt vande de gene, die de zielen besmetten ende bederven, gelijck ghy zijt; aenghesien ghy ons radet, dat wy souden verlaten onsen Schepper, ende waerachtighen bruydegom Iesvm *Christum*, ende oncuyscheyt bedrijven met de creaturen; die aenbiddende, ende die houdende voor waerachtighe goden. Ick hebbe oock gevloden de handelinghe van de ghene die de lichamen bederven; welcke aenveerden de vleesschelijcke wellusten, ende op die verlievende, ja ghevanghen zijnde van hunne onreyne genegentheden, achten meer de duyvele ende korte genuchte, dan de suyvere ende eeuwighe wellusten. Paschasius sepde: Dese woorden duren langhe; maer alsmen tot de slaghen sal komen/ sullen sy op-houden. De H. Lucia andtwoorde: De vvoorden Godts en konnen niet op-houden, noch ghebreken in de ghene die tempelen zijn van den H. Geest; als zijn alle de ghene, die reynichlijck leven, ende hem eeren ghelijck 't betaemt.

Suyvere menschen zijn tempelen des H. Gheests.

Indien het alsoo is (sepde den Rechter) ick sal u doen lepden naer eene oneerlijcke plaetse / om dat ghy daer uwe reynigheydt mooght verliesen; ende dat den H. Geest van u vliede, die soo seer acht (ghelijck ghy seght) vriendt te zijn van de ghene die suyverlijck leven. De reynigheyt en wordt niet verloren (sepde de H. Maghet) noch het lichaem en wordt niet besmet, dan met het consent der zielen. Want indien ghy in mijne handt wieroock gaeft, ende my het selve met ghewelt dedet worpen in 't vyer, om uvve godē offerhande te doen; soo soude den waerachtighen Godt, die dat siet, daer mede gecken. Daerom segghe ick u, indien ghy maeckt, dat ick de reynigheyt verliese, soo sal ick twee kroonen hebben in den hemel; d'eene als reyn zijnde, ende d'andere, om dat ick ghewelt hebbe gheleden, beschermende de reynigheydt.

Ten laetsten beval den onsalighen Rechter/ dat de H. Maghet ghelepdt soude worden naer de vuyle ende oneerbare

eerbare plaetse: ende daer quamen veel wulpsche ende onkupsche jonghelinghen gheloopen; mepnende dese H. Maget aen te vallen. Als-men de hant aen haer stack/ om haer te lepden/ soo wierdt sp (o goddelijcke cracht!) soo onberoerlijck van Godt ghemaeckt/ dat-men haer van die plaetse niet en konde beroeren / noch door menschelijcke kracht/ noch met seelen/ noch met ossen/ die-men aen haer spande. Den Presideent schreef de goddelijcke cracht toe de konste des dupvels; ende hp mepnde / dat de H. Lucia als tooveraersse / haer beschermde met sijne macht; aenghesien sp zijnde eene swacke ende kraucke vrouwe / wederstondt soo veel stercke ende vrome mannen / die haer met alle hunne krachten wilden beroeren/ende niet en konden. Hp dede ontbieden sijne tooveraren / om dat sp dese toverijen souden ontbinden: sp deden al dat sp konden; sp gebruyckten alle hunne dupvelsche konsten/maer al te vergheefs. Paschasius wierdt verslaghen/ ende hp door uptsinnichepdt/ vriesschede als eenen leeuw/ siende dat hp verwonnen was van eene teerdere Maghet. Ende de H. Maghet haer tot hem keerende / sepde: Waerom zijt ghy benauwt, ende quelt ghy u, indien ghy bekent, dat ick eenen tempel Godts ben, gelooft het: ende indien ghy daer af noch niet versekert en zijt, beproeft het tot dat ghy't bekent. Het en is gheene tooverije, noch den duyvel die my onberoerlijck maeckt: maer den gheest Godts: welcken om dat hy woont in mijne ziele, my soo sterck kan maecken, dat gheheel de wereldt my niet en kan verroeren van de plaetse daer ick ben.

Men kan haer van hare plaetse niet verroeren.

Den Rechter dede veel houts/ herfts/ ende olie leghen rondtsomme de H. Maghet/ ende dat ontsteken om haer te verbranden. Maer sp was versekert / al oft sp gheweest hadde in eenen lustighen hof/ ende en wierdt van het vper niet ghehindert/ segghende tot den Rechter: Ick hebbe mijnen Heere Iesvs *Christus* ghebeden, om dat dit vyer my niet en soude hinderen; ende dat hy mijne martelie soude verlenghen; op dat de gheloovighe standtvastigh in het gheloove souden zijn, de tormenten niet vreesende: ende op dat d'ongheloovige souden beschaemt vvorden, siende hoe luttel de selve vermoghen teghen de dienaren van den Alderhooghsten.

Het vper en hindert haer niet.

Den Rechter beval/ dat-men haer met een sweerdt door den hals soude steken: ende als de H. Maghet tot

de doodt toe gewont was/ badt sy soo lange als sy wilde/ eñ sprack tot de Christenen die daer teghenwoordigh waren/tot hen seggende: Dat sy hen-selven souden troosten; overmidts de H. Kercke haest vrede soude hebben; ende dat de Keyseren, die haer bevochten, het Rijck souden verlaten; ende ghelijck de stadt Catana hadde de H. *Agatha* hare suster tot beschermenisse; dat sy oock soo soude zijn voor de stadt Syracusa, indien sy haer bekeerde tot het Christen gheloove. Op datmen oock soude sien de straffinghe/ die Godt/ als eenen rechtveerdighen Rechter / sepndt aen de onrechtveerdighe Rechters: alsoo de H. Lucia omcinghelt was van den vyere/ ende ghewont/ stortende haer dierbaer bloedt; ende met eene wonderlijcke soetichepdt ende goddelijcke standtvastichepdt moedt ghevende/ ende vertroostende de Christenen: soo sloeghen de Sicilianen op den selven tijdt de handen aen Paschasius / ende laedden hem met ketenen / als eenen roover ende bederver van ghheel dat landt: sy lepdden hem voor d'oogen van de H. Maghet/ ende hy wierdt tot Roomen beschuldight / eñ ter doodt verwesen. Naer dat de H. Lucia hadde ontfanghen het alderheplighste lichaem des Heeren upt de handen der Priesteren/ die het haer secretelijck brochten/ gaf sy haer ghebenedijde ziele aen Godt.

Sy voorsept den vrede der H. Kercke.

De H. Lucia wierdt ghemartelizeert op den derthiensten dagh van December; op welcken tijdt de H. Kercke haren feestdagh houdt in 't eynde van 't Rijck van Diocletianus ende Maximianus: welcke (ghelijck de heplighe Maghet voorsept hadde) ghewillighlijck verlieten het Rijck ende bevel dat sy hadden / ende stierven daer naer ellendelijcken door Godts rechtveerdigh oordeel.

Straffinghe vande Keyseren Diocletianus eñ Maximianus.

Men houdt dese H. Maghet voor de voorspraekersse van het ghesichte; ende die hen aen haer bevelen / krijghen groote barmhertigheden ende bystandt voor het ghevreck der doghen.

Haer lichaem wierdt begraven in de selve stadt Syracusa: alwaer het veel jaren is ghebleven: ende onsen Heere dede veel barmhertigheden door hare ghebeden, aen de gheloovighe / die hen aen haer bevalen: van daer wierdt het verboert naer Constantinopelen; ende van Constantinopelen wierdt het in den navolghenden tijdt ghebrocht tot Venegien / daer het in grooter eeren ghehouden wordt.

De

De verboeringhe van de H. Lucia naer de stadt van Venetien is gheschiedt ontrent het jaer 1040. op dese maniere. Rogerius Keyser van Constantinopelen / ontrent het jaer 1010. over Romanien ende Sicilien dominerende / soo heeft hy sijnen wel-beminden eñ wijsen Stadt-houder / den Prince Maneiacis ghenoemt / naer Sicilien ghesonden. Den welcken tegen den Keyser op-staende / tyrannelijck de stadt van Sicilien in-genomen heeft. Den Keyser dit verstaende / is seer bedroeft gheweest : hy heeft hem door den raedt van de Coninginne gheveynsdelijck sieck ghemaeckt / eñ daer naer ock hem-selven voor doodt upt-ghegheven. Hy heeft ock eenen armen dooden man in eene doodtkiste doen slupten / ende in sijne plaetse / als eenen Coninck doen begraven : ende daer naer heeft hy twee jaren langh hem-selven verborghen ; soo dat hy van alle menschen voor doodt ghehouden wierdt. Twee jaren hier na heeft de Coninginne door haer Ambassadeurs oft Ghesanten den voorseyden Maneiacis ten houwelijck versocht : die terstondt te vreden is gheweest; den dagh vande bruyloft is ghestelt gheweest ; ende hy is met kostelijcke giften seer treffelijck naer Constantinopelen ghekomen ; met hem ock upt Sicilien brenghende de lichamen vande heylighe Maeghden Agatha ende Lucia. Als hy nu te Constantinopelen ghekomen was / is hy van den Keyser / die hem nu wederom bekent maeckte / ende niet meer verborghen hiel / vermoort gheweest ; die ock het Coninckrijck van Sicilien wederom heeft ghenomen. De lichamen van de heylighe Maeghden zijn binnen Constantinopelen seer eerlijck bestreedt gheweest. Hier naer is 't ghebeurt in 't jaer ons Heeren 1040. dat de Venetianen / ende die van Sicilien de stadt van Constantinopelen hebben in-ghenomen : als-wanneer sy ock de twee heylighe lichamen hebben mede-ghenomen ; ende sy hebben met malckanderen ghesloten / te weten / als dat die van Sicilien het lichaem vande H. Agatha soude hebben ; ende de Venetianen het lichaem vande H. Lucia, 't welck alsoo is gheschiedt.

Pet. de nat. lib. 2. c. 99.